

Ändring av skötselplanen för naturreservatet Gö

I skötselplanen för naturreservatet Gö, beslut 2009-09-03, finns fyra ytor som blivit beskrivna under fel skötselområde. Söder om Gökalv badplats är en trädklädd betesmark på 5,4 ha som felaktigt beskrivits under *Skötselområde 3. Betade skogar med begränsad skötsel i träd- och buskskikt*, som en yta inom *delområde 3G*. Större delen av ytan ska istället tillhöra *Skötselområde 2. Betesmark, öppen eller med glest trädskikt* och ska benämnas *delområde 2H*. Den östra delen av ytan, ett fuktstråk med tät blandskog, kvarstår under *delområde 3G*.

I Gömarken har tre ytor felaktigt beskrivits under *Skötselområde 4. Ej betade skogar med begränsad skötsel i träd- och buskskikt* inom *delområde 4D*. Dessa ytor ska tillhöra *Skötselområde 3. Betade skogar med begränsad skötsel i träd- och buskskikt* och benämnas *delområde 3G*. Den ena ytan nordväst om Boamossen är en nyckelbiotop med blandsumpskog och de andra ytorna är mindre alskogar, varav den ena med ett kärr, omgivna av strandängar.

Härmed görs rättningar i skötselplanen med början på sidan 25 enligt följande, med ändringar och tillägg gråmarkerade samt borttaget inom parentes med (röd text). Samtidigt har ändring av skötselområde markerats på den till skötselplanen hörande kartan i *Bilaga 8. Skötselområden*.

5.2 Skötselområde 2. Betesmark, öppen eller med glest trädskikt

Areal: 45,7 ha, varav

delområde 2A: ca 2,6 ha betad torräng

delområde 2B: ca 1,7 ha trädklädd betesmark på gammal torptomt

delområde 2C: ca 0,9 ha sandig betesmark med enbuskar

delområde 2D: ca 0,8 ha öppen sandig gräsmark med vattenfyllda sänkor

delområde 2E: ca 8,1 ha hållmarksområden

delområde 2F: ca 5,2 ha öppen mark med fornminnen

delområde 2G: ca 21 ha strandängar

delområde 2H: ca 5,4 ha trädklädd betesmark

Beskrivning

Skötselområdet består av öppna eller glest trädbevuxna naturbetesmarker belägna i Gömarken och ett fornminnesområde i Byrum, samt delar med strandängar spritt i reservatet. Gemensamt för dem är framför allt att de ska betas.

(.....)

Delområde 2H: En yta.

Söder om Gökalv badplats, mellan vägen och Kammarsvik, finns en 5,4 ha stor yta betesmark med några grova spärrgreniga ekar samt tall, björk, apel och rönn. Bitvis är trädsiktet ganska tätt. Större delen av delområdet utgörs av naturtypen *Silikatgräsmarker (6270). På sank mark mot sjön till växer al och efter avverkning av alar kommer täta buskar med stubbskott. I södra delen finns rikligt med ungplantor av björk och al. I grässvålen växer bland annat vårbrodd, stagg, knippfryle, knölsmörblomma, mandelblom, bergsyra, ängssyra, teveronika, svartkämpar, ängsviol, kärtistel och trift. I busksiktet finns slån, en, hagtorn och rosbuskar.

Bevarandemål

- En av idisslande djur beteshävdad naturbetesmark/ strandäng.
- Fältsiktet i naturbetesmarken innehåller minst 10-15 arter knutna till naturliga gräsmarker enligt artlista upprättad vid basinventeringen eller ängs- och betesinventeringen.
- Fältsiktet på strandängen innehåller minst 10 arter knutna till naturliga havsstrandängar enligt artlista upprättad vid basinventeringen.
- Ett luckigt och delvis glest trädsikt av lövträd och ett rikt busksikt.
- Trädsiktet, där sådant finns, är olikåldrigt.
- Träd får åldras, dö och grövre delar bryts ner på platsen.

För delområde 2A, 2B och 2C och 2H dessutom:

- Busksiktet domineras av blommande, bärande buskar och har en täckningsgrad varierande mellan 5 – 20 %.

(.....)

För delområde 2H dessutom:

- Arealen * Silikatgräsmarker (6270) utgör minst 4 ha.
- Förutsättningar finns för att läderbaggen ska kunna leva i området.
- Trädsiktet är olikåldrigt och domineras av spärrgreniga träd.
- Nya spärrgreniga ekar kan utvecklas.

Skötselåtgärder

- Bete med idisslande djur, i första hand nötkreatur eller får, även i sambete.
- Återkommande naturvårdsinriktade gallringar och röjningar som syftar till att uppnå bevarandemålen.
- Naturvårdsinriktade gallringar av smalkroniga yngre träd som växer upp i kronorna på spärrgreniga träd.

För delområde 2B och 2H dessutom:

- Al ska ringbarkas och dö innan den avverkas för att minska uppslag av alsly.
- Begränsa utbredningen av slånbuskagen.

(.....)

5.3 Skötselområde 3. Betade skogar med begränsad skötsel i träd- och buskskikt

Areal: 202 ha, varav

delområde 3A-F: ca 182,4 ha ädellövskog

delområde 3G-H: ca 10 ha al- och blandsumpskog

delområde 3I: ca 10 ha tallskog

Beskrivning

Skötselområdet består av betade skogar med ett par ytor i Byrum respektive Gö bokskog och ett tiotal i Pukesområdet, medan de allra flesta är belägna i Gömarken. Det är både ekdominerade skogar och ek- ädellövskog med mycket höga naturvärden. Där finns även rik ädellövskog med ask, lind, lönn, ek och hassel med mycket höga epifytiska naturvärden. Några delar med rika, blöta blandskogar, i huvudsak dominerade av ask förekommer också samt alskogar. Dessutom finns ek- och ädellövdominerade bestånd med mycket stor potential att inom kort utveckla höga naturvärden, samt yngre ekskogar.

Naturvärdena är knutna till gammal och mycket gammal ek men även äldre ask, lönn, lind och alm. Både epifytiska och entomologiska värden i nationell toppklass finns i stora delar av området. Målet är att bevara en småskalig varierad gles till tät betad ek- och ädellövträdsdominerad skog med ett rikt buskskikt. Gemensamt för skötseln är att området ska betas med idisslande djur, i första hand nötkreatur eller får och gärna i sambete. Det ska även genomföras återkommande naturvårdsinriktade gallringar och röjningar som syftar till att uppnå bevarandemålen.

(.....)

Delområde 3G: Sex ytor.

Delområdet består av äldre och naturskogslik al samt blöt blandädellövskog, varav en liten yta är belägen i Pukesområdet och övriga fem i Gömarken. I Pukes ligger en yta på 1,2 ha som gränsar till vassområdet vid Brunnsviken. Där växer en jämnåldrig alskog på dikad mark med inslag av apel, björk, rönn, gran och hassel. Fältskiktet domineras av vitsippor och tuvtåtel. En mindre del av området är klassat som nyckelbiotop.

I Gömarken ligger fem ytor som ingår i Natura 2000-området Gömarken. Söder om Gökalv badplats finns en nyckelbiotop på 1,6 ha, som utgörs av ett fuktigt stråk med tät blandskog. En bäck rinner och översilar delar av området. I björkskog växer spridda grova spärrgreniga ekar, asp, al, rönn, gran och en. I sydvästra delen finns ren alskog. Död ved förekommer bland annat som en grov högstubbe och grova grenlågor av ek. I fältskiktet växer vårfryle, buskstjärnblomma, skogsstjärna, harsyra, vitsippa, humleblomster, tandrot och älgört.

Nordväst om Boamossen finns ytterligare en nyckelbiotop på 2,6 ha bestående av sumpskog/fuktskog med spärrgreniga ekar, mulmekar, gran, tall, björk och oxel. I fältskiktet växer murgröna, vitsippa, buskstjärnblomma och desmeknopp. Området har flera fria vattenspeglar under delar av året. Flera lågor av grov gran och tall finns i området, några av dessa är rödmurkna. Eventuellt är det här som brandtickan har funnits. Antalet lågor med klibbtickor är få.

Öster om Boamossen är en yta på 1,4 ha bestående av alskog/kärr med tuvtåtel och nässlor. I östra delen finns mindre socklar med olikåldrig al, rönn och björk. Ett par hundra meter öster om denna finns ytterligare en yta alskog på 2,2 ha med björk, tall

och rönn i. Al på mindre socklar förekommer. Död ved finns som 20-30 cm tjocka allågor och tickor förekommer. I fältskiktet växer tuvtåtel, mannagräs, vårfryle, grönvit nattviol, humleblomster, harsyra, buskstjärnblomma, vitsippor och älgört. En bäck rinner genom området.

Omgiven av strandängar i sydvästra Gömarken ligger två små ytor på sammanlagt 0,9 ha. Det är als kogar med spärrgreniga ekar och rönn på landsidan. I det urgrävda strandkärret mellan södra delen och stranden finns uppgifter om att strandpadda och långbensgroda har lekt. Kärret är till stora delar täckt av högvuxna vattenväxter.

(.....)

Bevarandemål

- En betad skog med öppna gläntor.
- Trädsiktet är olikåldrigt.
- Äldre träd får åldras, dö och brytas ner på platsen.
- Det finns en småskalig mosaik av betade skogar med gläntor, lite mer öppna partier med spärrgreniga träd samt tätare skogar med höga träd med väl utvecklade kronor (30-100 % krontäckning).
- Det finns en variation mellan snabbväxande och senvuxna träd.
- Yngre ekar kan utvecklas till spärrgreniga träd.
- En stor del av främst ekstammarna är lätt beskuggade för att mikroklimatet ska vara någorlunda stabilt till förmån för rödlistade lavar och vedinsekter.
- Gran konkurrerar inte med tall eller andra trädslag.
- Busksiktet är väl utvecklat men inte slutet.
- I Gömarken ska betestrycket med hjälp av flera fållor kunna styras till olika områden och variera mellan olika år.
- Förutsättningar finns för att läderbaggen ska kunna leva i området.
- Förutsättningar finns för att ekoxlarver kan utvecklas i området (förutom i delområde 3E och 3G).

(.....)

För delområde 3G dessutom:

- (Arealen **Silikatgräsmarker* (6270) utgör minst 4 ha.) =borttagen
- Arealen **Lövsumpskog* (9080) utgör minst 3,1 ha.
- Alnatskogen har inslag av andra lövträd. Trädsiktet är olikåldrigt och domineras av al och med inslag av ek, rönn och björk..
- (Trädsiktet domineras av björk och ek med inslag av apel, rönn och brakved samt tall.)
- Ingen gran finns i området.
- (Vid Kammarsvik i NV Gömarken är en öppen betesmark med glest stående grova ekar, björk, apel, rönn, en grupp tallar och spridda enbuskar för att ge lite vindskydd. Mot vattnet till kan förekomma spridda stora alar. I södra delen finns några större täta buskage. Trädsiktets domineras av spärrgreniga träd med en täckningsgrad på högst 30 %.)
- (Busksiktet domineras av blommande, bärande buskar och en samt ha en täckningsgrad som varierar mellan 5 – 15 %.)

- (Fältskiktet innehåller minst 15 arter knutna till naturliga gräsmarker enligt artlista upprättad vid basinventeringen.)
- Det finns extensivt betade sumpskogarna där trädsiktet domineras av lövträd som al, björk, rönn och ek samt med inslag av tall, med en täckningsgrad mellan 60 – 100 %.
- (Busksiktet domineras av blommande, bärande buskar.)
- Hydrologin påverkas inte av några åtgärder i området som innebär att det blir torrare.
- I Gömarken NV om Boamossen finns ett relativt orört område där åtgärder endast görs för att förhindra skador på äldre spärrgreniga ekar och tallar. Bortröjda granar får bilda torrakor och lågor. Trädsiktets täckningsgrad varierar mellan 50 – 70 %.
- I SV delen av Gömarken finns små ytor alskogar som får utvecklas fritt med intakta bryn ut mot öppen strand för att skogen ska bromsa kylande vindar från sjön. Några spärrgreniga ekar friställs in mot den öppna sandiga ytan.
- Det finns lokaler som är goda fortplantningsmiljöer för långbensgrodor.
- Strandkärret är en god fortplantningsmiljö för strandpaddors och långbensgrodors lek. Mellan 30 och 60 % av det grävda strandkärret har en öppen vattenyta. Vid utloppet är vegetationen tät.

(.....)

Skötselåtgärder

- Bete med idisslande djur, i första hand nötkreatur eller får, även i sambete.
- Återkommande naturvårdsinriktade gallringar och röjningar som syftar till att uppnå bevarandemålen.
- Naturvårdsinriktade gallringar av smalkroniga yngre träd som växer upp i kronorna på spärrgreniga träd.
- Kronor på lågor kan kapas och läggas ihop i högar.

(.....)

För delområde 3G dessutom:

- I N Pukes betas ytan tillsammans med intilliggande delområden.
- I N Pukes görs gallring av al runt andra lövträd med hjälp av ringbarkning och avverkning av de dödade alstammarna.
- (I NV Gömarken norr om Kammarsvik görs naturvårdsinriktad gallring av främst smalkroniga björkar så att ekar och andra träd kan utveckla stora kronor.)
- Minst 10 % av träden som ska gallras bort och står på minst en trädlängds avstånd från vägen, ringbarkas och lämnas som torrakor.
- Begränsa utbredningen av slånbuskagen.
- I NV Gömarken gallras alskogen kraftigt och ringbarkas först för att döda träden och undvika stubbskott.
- I Ö Gömarken görs naturvårdsinriktade gallringar av smalkroniga unga träd som växer upp i kronorna på äldre träd för att skapa varierande krontäckning och små luckor som släpper ner ljus till fältskiktet.

- I SV i Gömarken på landsidan ringbarkas de alar som ska tas bort för att gynna spärrgreniga ekar och andra lövträd.
- Uppspolade alger rensas bort från strandkärret under hösten/vintern för att tillgodose en god vattenkvalitet för groddjuren.
- Rensningar av strandkärret sker av tät, högvuxen vegetation i anslutning till kvarvarande fria vattenytor. De kvarvarande fria vattenytorna ska inte röras vid rensningar för att vara en fungerande del av kärret tills den rensade delen fungerar för groddjurens fortplantning.
- Vid strandkärrets utlopp sparas den täta och högväxta vegetationen för att minska risken att fisk kommer in kärret vid högvatten i östersjön.

(.....)

5.4 Skötselområde 4. Ej betade skogar med begränsad skötsel i träd- och buskskikt

Areal: 178 ha, varav

delområde 4A: ca 120,1 ha ädellövskog

delområde 4B: ca 10,1 ha blandskogar

delområde 4C: ca 10 ha yngre ekskogar

delområde 4D-E: ca 17 ha alskogar

delområde 4F: ca 16,2 ha tallskogar

delområde 4G: ca 4,2 ha föryngringsytor

Beskrivning

Skötselområdet består av skogar som inte betas och utgör en övervägande del av såväl Byrumsområdet som Gö bokskog samt ungefär halva Pukes-området. (Ett fåtal små ytor finns även i Gömarken.) Det finns både ek-, bok-, och ädellövskogar med mycket höga naturvärden samt yngre ekskogar som på sikt kommer att utveckla höga naturvärden. Till skötselområdet hör även rika, blöta blandskogar och äldre naturskogslika alskogar, blöt blandädellövskog samt delar med yngre al. Dessutom ingår tallskogar och några föryngringsytor.

Gemensamt för skötseln är att området inte ska betas, annat än extensivt i enstaka fall. Det sker exempelvis automatiskt på ytorna med alskog i Gömarken ifall de inte stängslas av. Det ska även genomföras återkommande naturvårdsinriktade gallringar och röjningar som syftar till att uppnå bevarandemålen. I övrigt får skogarna utvecklas med intern beståndsdynamik.

(.....)

Delområde 4D: Tre ytor.

Delområdet består av äldre och naturskogslik al samt blöt blandädellövskog.

I Pukesområdet ligger en yta på 1,0 ha sydost om vassbältet i Byrumaviken. Där finns en strandnära alskog på fuktig till blöt mark. I fältskiktet växer älgört, ormbär, grönvit nattviol, vitsippor, humleblomster, kabbleka och majsmörblomma.

I Gö bokskog finns en yta på 2,4 ha med planterad alskog på dikad mark och med ek, rönn och björk. I fältskiktet finns hallon, blåtåtel, tuvtåtel, vitsippa, rödblåra, buskstjärnblomma, harsyra och ormbunkar. Död ved finns som rödmurkna allågor och hög-

stubbar. Ett dike får rensas om det behövs för att avvattna områden utanför reservatet. Skogen är klassad som en nyckelbiotop och ingår i Natura 2000-området Gö bokskog.

I Byrum ligger det intill vägen en liten nyckelbiotop på 2,8 ha som utgörs av ett alkärr med stora alar på små socklar. Centralt i kärret finns ett mindre öppen vattenspegel med mannagräs. På torrare mark finns spärrgreniga ekar, ask, rönn, hagtorn och bitvis mycket gran. Död ved finns som torrakor av al och någon låga av spärrgrenig ek. I fältskiktet växer majbräken, ormbär, humleblomster, vitsippa, gulsippa, harsyra, buskstjärnblomma, tandrot, skogsbingel, älgört och tuvtåtel.

(I Gömarken ligger tre ytor som ingår i Natura 2000-området Gömarken.

Den ena som är en nyckelbiotop på 2,6 ha nordväst om Boamossen består av sumpskog/fuktskog med spärrgreniga ekar, mulmekar, gran, tall, björk och oxel. I fältskiktet växer murgröna, vitsippa, buskstjärnblomma och desmeknopp. Området har flera fria vattenspeglar under delar av året. Flera lågor av grov gran och tall finns i området, några av dessa är rödmurkna. Eventuellt är det här som brandtickan har funnits. Antalet lågor med klibbtickor är få.

Omgiven av strandängar i sydvästra Gömarken ligger två små ytor på sammanlagt 0,9 ha. Det är alskogar med spärrgreniga ekar och rönn på landsidan. I det urgrävda strandkärret mellan södra delen och stranden finns uppgifter om att strandpadda och långbensgroda har lekt. Kärret är till stora delar täckt av högvuxna vattenväxter.)

(.....)

Bevarandemål

- Ädellöv-, bland-, sump- och tallskogar som utvecklas med i huvudsak intern dynamik.
- Trädsiktet är olikåldrigt.
- Äldre träd får åldras, dö och brytas ner på platsen.
- Det finns en småskalig mosaik av skogar med gläntor, lite mer öppna partier med spärrgreniga träd till tätare skogar med höga träd med väl utvecklade kronor (30-100 % krontäckning).
- Det finns en variation mellan snabbväxande och senvuxna träd.
- Yngre ekar kan utvecklas till spärrgreniga träd.
- En stor del av främst ekstammarna är lätt skuggade för att mikroklimatet ska vara någorlunda stabilt till förmån för rödlistade lavar och vedinsekter.
- Busksiktet är väl utvecklat men inte slutet och domineras av hassel och blommande, bärande buskar.
- Gran konkurrerar inte med tall eller andra trädslag.
- Förutsättningar finns för att läderbaggen ska kunna leva i området.
- Förutsättningar finns för att ekoxlarver kan utvecklas i området.

(.....)

För delområde 4D dessutom:

- (Arealen *Lövsumpskog (9080) utgör minst 3,1 ha.)
- En alnaturskog med inslag av andra lövträd. Trädsiktet är olikåldrigt och domineras av al och med inslag av ek, rönn och björk.
- Trädsiktets täckningsgrad varierar mellan 70 – 100 %.

- Dikets funktion inom gränsen för tidigare djup och bredd upprätthålls för att skador inte ska uppkomma utanför reservatet.
- I S delen av Byrum intill vägen finnsen alsumpskog med al på socklar där alen får utvecklas fritt. Centralt finns ett mindre öppet kärr.
- (I Gömarken NV om Boamossen finns ett relativt orört område där åtgärder endast görs för att förhindra skador på äldre spärrgreniga ekar och tallar. Bortröjda granar får bilda torrakor och lågor. Trädsiktets täckningsgrad varierar mellan 50 – 70 %.)
- Hydrologin påverkas inte av några åtgärder i området som innebär att det blir torrare.
- (I SV delen av Gömarken finns små ytor askskogar som får utvecklas fritt med intakta bryn ut mot öppen strand för att skogen ska bromsa kylande vindar från sjön. Några spärrgreniga ekar friställs in mot den öppna sandiga ytan.
- Det finns lokaler som är goda fortplantningsmiljöer för långbensgrodor.
- Strandkärret är en god fortplantningsmiljö för strandpaddors och långbensgroders lek. Mellan 30 och 60 % av det grävda strandkärret har en öppen vattenyta. Vid utloppet är vegetationen tät.)

(.....)

Skötselåtgärder

- Återkommande naturvårdsinriktade gallringar och röjningar som syftar till att uppnå bevarandemålen.
- Naturvårdsinriktade gallringar av smalkroniga yngre träd som växer upp i kronorna på spärrgreniga träd.
- Gallring av lövträd sker i huvudsak genom ringbarkning.

(.....)

För delområde 4D dessutom:

- Diket som avvattnar mark utanför reservatet får rensas.
- Gran röjs bort men i övrigt fri utveckling. Granen tas bort i omgångar när populationerna av granbarkborrar är låga. Först röjs unga granar bort och granar som växer upp i kronorna på tallar och ekar. Större granar bildar torrakor efter ringbarkning eller bankning eller fälls och lämnas som lågor.
- (I SV i Gömarken på landsidan ringbarkas de alar som ska tas bort för att gynna spärrgreniga ekar och andra lövträd.
- Uppspolade alger rensas bort från strandkärret under hösten/vintern för att tillgodose en god vattenkvalitet för groddjuren.
- Rensningar av strandkärret sker av tät, högvuxen vegetation i anslutning till kvarvarande fria vattenytor. De kvarvarande fria vattenytorna ska inte röras vid rensningar för att vara en fungerande del av kärret tills den rensade delen fungerar för groddjurens fortplantning.
- Vid strandkärrets utlopp sparas den täta och högväxta vegetationen för att minska risken att fisk kommer in kärret vid högvatten i östersjön.)